

بررسی تطبیقی مسئله رؤیت خداوند در دو فصلنامه «مطالعات تفسیری»

چهاردهمین شماره فصلنامه مطالعات تفسیری تطبیقی به صاحب امتیازی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم منتشر شد.

چهاردهمین شماره فصلنامه مطالعات تفسیری تطبیقی به صاحب امتیازی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم منتشر شد.

به گزارش ایکن، چهاردهمین شماره دو فصلنامه مطالعات تفسیری تطبیقی به صاحب امتیازی دانشگاه علوم و معارف قرآن کریم منتشر شد.

مقالات پژوهشی این شماره بدین قرار است: «بررسی تطبیقی مسئله رؤیت خداوند از دیدگاه تفسیری مفسران امامیه و عامه»، «نقد دیدگاه المنار درباره معجزات حضرت عیسی(ع) با تکیه بر آرای آیت الله جوادی آملی»، «نقش عقل در تفسیر آیات شفاعت از منظر آیت الله جوادی آملی و رشید رضا»، «بررسی تطبیقی دیدگاه مفسران درباره آیات ناظر به استغفار رسول اکرم(ص) (در آیات ۱۹ سوره محمد و ۱۰۴ سوره نساء)»، «مطالعه تطبیقی دیدگاه علامه طباطبایی و علامه جوادی آملی در جایگاه و کارکرد و شیوه نقد روایات در تفسیر قرآن»، «مطالعه تطبیقی مصادیق و معنای «بینات» در قرآن کریم با تأکید بر دیدگاه مفسران فریقین»، «بررسی تطبیقی چیستی «تأویل» از دیدگاه آیت الله جوادی آملی و آیت الله معرفت»، «تعیین معنایی متن در تقابل دو دیدگاه علامه طباطبایی و پل ریکور»، «بررسی تطبیقی چگونگی تکلم خدا با حضرت موسی در تفاسیر فریقین، با تأکید بر آیه ۳۰ سوره قصص».

در چکیده مقاله «بررسی تطبیقی مسئله رؤیت خداوند از دیدگاه تفسیری مفسران امامیه و عامه» آمده است: «بحث رؤیت خداوند متعال از دیرباز میان اندیشمندان مسلمان مورد مناقشه بوده است. اینکه آیا می توان خداوند را با چشمان ظاهری در دنیا و آخرت دید یا نه مورد اختلاف است. یکی از آیاتی که موافقین و مخالفین رؤیت برای اثبات ادعای خویش به آن استدلال کرده اند آیه ۱۰۳ سوره انعام است. موافقین استدلال می کنند، این آیه در مقام مدح پروردگار است و مدح در صورتی صدق می کند که او بالذات دیدنی باشد، و لفظ «أبصار» در آیه با صیغه جمع آمده؛ یعنی تمام چشم ها او را نمی بینند و مفهوم مخالف آن این است که بعضی از چشم ها می توانند او را ببینند. همچنین خداوند در آخرت حس دیگری را برای انسان می آفریند که با آن خدا را ببیند. در مقابل مخالفین رؤیت هم استدلال کرده اند که با توجه به آیات قبل و فراز آخر آیه، دیده نشدن خداوند متعال با چشم سر، در واقع مدح خداوند است. همچنین ادراک چون با لفظ ابصار قرین است، به معنای رؤیت است و آیه این نوع رؤیت را انکار کرده است. به باور ما این آیه به صراحت رؤیت ظاهری خداوند را نفی می کند.»

در طلایه مقاله «نقد دیدگاه المنار درباره معجزات حضرت عیسی(ع) با تکیه بر آرای آیت الله جوادی آملی» آمده است: «تیین پدیده های فرا طبیعی در قرآن از سوی پیامبران و اولیای الهی که به عنوان معجزه یا کرامت به وقوع پیوسته، یکی از موضوعات اختلافی مفسران است؛ در این پژوهش معجزات حضرت عیسی(ع) از دیدگاه دو مفسر معاصر جوادی آملی در تسنیم و عبده و رشید رضا در المنار و با محوریت آیه ۴۹ آل عمران به روش تحلیل و توصیف مورد نقد و بررسی قرار گرفت. نتایج تحقیق نشان داد همه مفسران بر این عقیده اند که معجزات یادشده در آیه از حضرت عیسی(ع) صادرشده اند اما عبده با رویکرد عقل گرا به انکار این معجزات پرداخت. این در حالی است که استدلال وی در انکار معجزات حضرت عیسی(ع) تمام نیست، علاوه بر این وجود تناقض در دیدگاه رشید رضا در ردّ معجزات حضرت عیسی(ع) و دلایلی در بیان آیت الله جوادی آملی مبنی بر خلاف ظاهر آیه یا خلاف ظهور لفظی آیه بودن و این که حکایت حال ماضی در آیه سوره مائده دلالت بر وقوع دارد و فعل&rdm;های مضارع بر استمرار دلالت دارند، آمده اند، مورد پذیرش قرار نگرفته اند.»

در چکیده مقاله «نقش عقل در تفسیر آیات شفاعت از منظر آیت الله جوادی آملی و رشید رضا» می خوانیم: «نقش و کارکرد عقل در فهم و تفسیر قرآن کریم مورد اختلاف مفسران است. برخی منکر کارکردهای عقل در تفسیر و فهم آیات قرآن هستند و برخی آن را قبول دارند. آیت الله جوادی آملی و رشیدرضا، از جمله مفسرانی هستند که از عقل، در فهم آیات بهره برده اند. از جمله آیات چالش برانگیزی که این دو مفسر، برای تفسیر آن ها از عقل استفاده کرده اند، آیات شفاعت است؛ اما با توجه به مبانی و پیش فرض های متفاوت از حقیقت و ماهیت شفاعت، نتیجه ای که به shy&rdst; دست آورده اند، کاملاً متضاد است. یکی شفاعت را با استفاده از عقل منکر و دیگری آن را اثبات کرده است؛ بنابراین در پژوهش حاضر با روش توصیفی - تحلیلی و مطالعه کتابخانه ای، به مقایسه تطبیقی دیدگاه آیت الله جوادی آملی در تفسیر تسنیم و رشیدرضا در تفسیر المنار، در مورد نقش و کارکردهای عقل در تفسیر آیات شفاعت در قرآن کریم پرداخته می شود.»